1-18-02/1

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
T.S.Sharipov
2024 yil "29" avgust

DAVLATNING IQTISODIY SIYOSATI
FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta’lim uchun

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot

Ta’lim sohasi: 310 000 – Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar

Ta’lim yo‘nalishi: 60310100 – Iqtisodiyot (Tarmoqlar va sohalar bo’yicha)

SAMARQAND – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot xizmatlari fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot (Tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Davlatning iqtisodiy siyosati
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ECOPOL04
Bosqich:	4
Semestr:	7
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon (Yozma)
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	talabalarda davlatning iqtisodiy siyosatini, o'ziga xos xususiyatlari, shakl va usul, vositalari, davlatning iqtisodiy siyosati to'g'risidagi tizimli, keng qamrovli nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarini xosil qilishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	davlatning iqtisodiy siyosati fani yuzasidan umumiy tasavvur va fundamental iqtisodiy bilimlar bazasiga ega bo'lishlari kerak. davlatning iqtisodiy siyosati fanidan zamonaviy iqtisodiyot va iqtisodiy munosbatlar to'g'risida tegishli tasavvurga ega bo'lishlari lozim.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	davlatning iqtisodiy siyosati o'quv fanining predmeti, asosiy kategoriyalarini va davlatning iqtisodiy siyosati o'quv fanining predmeti, asosiy kategoriyalarini va tadqiqot usullari, bozor iqtisodiyotining o'zini-o'zi tartibga solishi mexanizmining kamchiliklari, salbiy oqibatlarga, ya'ni inqirozlarga olib kelishi mumkinligi, bozor iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning zarurligi, davlatning iqtisodiy vazifalari, davlat iqtisodiy siyosati va iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari, bu boradagi turli nazariy konsepsiyalar, davlat iqtisodiy siyosatining va iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish shakllari, usullari va vositalari *haqida tasavvurga ega bo'lishi;*
TN2	davlatning iqtisodiyot tarkibiy tuzilishini uzgartirish va uni modernizasiya qilishga

	karatilgan tarkibiy-investision siyosatini, davlatning agrar, antimonopol, mintaqaviy, iqtisodiyotda xususiy tarmoq va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash hamda ekologiya sohalaridagi siyosatlarining maqsad va vazifalarini, yuqoridagilarni amalga oshirish usullarini va vositalarini tahlil qila *bilishi va ulardan foydalana olishi;*
	Ko'nikma jihatidan:
TN1	davlat iqtisodiy siyosatida iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning byudjet-soliq, pul-kredit vositalarii qo'llash, ijtimoiy sohani boshqarish, ijtimoiy jarayonlarni tartibga solish usullarini tahlil qilish, davlatning mamlakat iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash indikatorlarini tahlil qilish, jahon moliyaviy- iqtisodiy inqirozi davom etayotgan sharoitda ko'pgina rivojlangan mamlakatlarda yuz berayoggan jarayonlarga baho berish, O'zbekistonda iqtisodiyotni modernizasiya qilish, texnik va texnologik yangilash asosida barqaror, mutanosib o'sishni ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari bo'yicha ilmiy asoslangan xulosa va takliflarni hamda amaliy tavsiyalarni ishlab chiqish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;*
TN2	O'zbekistan Respublikasida iqtisodiy xodisa va jarayonlarni tahlil qilish va uni tartibga solishga oid chora-tadbirlarni ishlab chiqish *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

Fan mazmuni

	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	**Ajratil-gan soat**
M1	Davlatning iqtisodiy siyosatining maqsadlari va vazifalari	2
M2	Davlat iqtisodiyotining nazariy asoslari	2
M3	Iqtisodiy islohotlar va iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmining shakllanishi	2
M4	O'zbekistonda davlat mulkini xususiylashtirish va boshqarish vositasi	2
M5	Davlatning narx va inflyasiyaga qarshi siyosatlari	2
M6	Davlatning monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish	2
M7	Davlatning byudjet-soliq siyosati vositalari	2
M8	Davlatning pul-kredit siyosati vositalari	2
M9	Davlatning ijtimoiy siyosati	2
M10	Davlatning investitsiya siyosati	2
M11	Tabiiy resurslardan samarali foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilishni davlat tomonidan tartibga solish. Ekologik xavfsizlik	2
M12	Davlatning makroiqtisodiy muvozanatni ta'minlash va inqirozga qarshi siyosati Agrar sohani davlat tomonidan tartibga solish va qo'llab – quvvatlash	2
M13	O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining davlat tomonidan tartibga solinishi	2
M14	Davlatning hududlarni iqtisodiy rivojlantirishining istiqbollari	2
M15	O'zbekistonda tashqi iqtisodiy faoliyatning davlat tomonidan tartibga solinishi	2
	JAMI:	**30**

	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Davlatning iqtisodiy siyosatining maqsadlari va vazifalari	2
A2	Davlat iqtisodiyotining nazariy asoslari	2
A3	Iqtisodiy islohotlar va iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmining shakllanishi	2
A4	O'zbekistonda davlat mulkini xususiylashtirish va boshqarish vositasi	2
A5	Davlatning narx va inflyasiyaga qarshi siyosatlari	2

A6	Davlatning monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish	2
A7	Davlatning byudjet-soliq siyosati vositalari	2
A8	Davlatning pul-kredit siyosati vositalari	2
A9	Davlatning ijtimoiy siyosati	2
A10	Davlatning investitsiya siyosati	2
A11	Tabiiy resurslardan samarali foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilishni davlat tomonidan tartibga solish. Ekologik xavfsizlik	2
A12	Davlatning makroiqtisodiy muvozanatni ta'minlash va inqirozga qarshi siyosati Agrar sohani davlat tomonidan tartibga solish va qo'llab – quvvatlash	2
A13	O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining davlat tomonidan tartibga solinishi	2
A14	Davlatning hududlarni iqtisodiy rivojlantirishining istiqbollari	2
A15	O'zbekistonda tashqi iqtisodiy faoliyatning davlat tomonidan tartibga solinishi	2
	JAMI:	**30**

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratil-gan soat
MT1	Iqtisodiyotni boshqarishning bozor mexanizmi, uning faoliyat sohasi. Faoliyat sohasining chegaralari. Iqtisodiyotga davlatning aralashuvi va iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarishning zarurati.	2
MT2	Iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarishdan ko'zlangan asosiy maqsadlar	2
MT3	Iqtisodiy siyosat tushunchasining mazmuni. Iqtisodiy siyosat elementlari va tamoyillari	2
MT4	Davlat iqtisodiy strategiyasi turlarining klassifikasiyasi	2
MT5	Merkantilizm maktabi namoyondalari va fiziokrat maktabi asoschisi Fransua Kenening iqtisodiyotni boshqarishda davlatning roli haqidagi nazariy qarashlari	2
MT6	Iqtisodiy rivojlanishda davlatning o'rni haqida Angliya klassik siyosiy iqtisod namoyondalari konsepsiyasi	2
MT7	Davlatning iqtisodiy roli va siyosati haqidagi qarashlar borasida Keyns inqilobi	2
MT8	Iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarish usullari va shakllari bo'yicha Keyns konsepsiyasining asosiy mazmuni	2
MT9	Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmi	2
MT10	O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar maqsadi va strategiyasi. Davlatning bosh islohotchi sifatidagi vazifalari	2
MT11	Sobiq totalitar tuzumning iqtisodiyotni boshqarish organlari va ularning markazlashtirilgan, ma'muriy-buyruqbozlik boshqarish usullarining salbiy oqibatlari	2
MT12	Davlat mulki va tadbirkorligi. Iqtisodiy siyosatda davlat mulkining o'rni va ahamiyati masalasi	2
MT13	Davlat mulkining bozor iqtisodiyotini davlat tomonidan taribga solishdagi o'rni va ahamiyati	2
MT14	Prognozlashtirishning iqtisodiy siyosatda tutgan o'rni	2
MT15	Ilmiy prognozlashtirishning prinsiplari va prognozlarni ishlab chiqish bosqichlari, usullari	2
MT16	Raqobatning kategoriyasining mohiyati va shakllari	2
MT17	Raqobatlashish usullari. Raqobatning vazifalari va uning bozor iqtisodiyotidagi ahamiyati	2
MT18	Davlatning narx siyosatining maqsad va vazifalari	2
MT19	Yevropa Ittifoqi mamlakatlari, Yaponiya, MDH mamlakatlari va AQSh da qishloq xo'jaligi mahsulotlarini narxini boshqarish xususiyatlari	2
MT20	Davlat byudjeti – davlat moliya fondining asosi va iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarishning muxim shakli sifatida	2
MT21	Pul va pul muomalasi, pulga bo'lgan talab va pul taklifi. Davlatning pul muomalasini tartibga solishi	2
MT22	Jamiyat ijtimoiy sohasi, uning tarkibi va jamiyat rivojlanishidagi roli. Ijtimoiy siyosat tushunchasining mazmuni	2
MT23	Iqtisodiy xavfsizlikning mohiyati va uni ta'minlashning ahamiyati. Iqtisodiy xavfsizlikning namoyon bo'lish shakllari	2
MT24	Makroiqtisodiy muvozanat va uning bozor iqtisodiyotida namoyon bo'lish shakllari	2
MT25	Iqtisodiyotning tarkibiy tuzilishi. Iqtisodiyot tarkibiy tuzilishidagi siljish va o'zgarishlar,ularni belgilab beruvchi omillar	2
MT26	Davlat agrar siyosatining mohiyati va maqsadi. Qishloq xo'jaligi sohasiga davlat aralashuvining zarurligi va ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	2
MT27	Kichik biznes va hususiy tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotda tutgan o'rni hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati. Kichik biznes va hususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashda davlatning iqtisodiy siyosati	2
MT28	Mintaqaviy iqtisodiyot. Davlat mintaqaviy siyosatining mohiyati, prinsiplari va maqsadlari. Iqtisodiy hududlarni kompleks rivojlantirish	2
MT29	Tabiiy resurslardan foydalanishni boshqarish tizimi va atrof-muhitni saqlash. Davlatning ekologik siyosatining shakllanishi	2
MT30	Tashqi iqtisodiy faoliyatning asosiy yo'nalishlari va ularni tartibga solish prinsiplari. Ilmiy asosga ega bo'lgan tashqi iqtisodiy strategiya va siyosat. Davlatning tashqi iqtisodiy siyosati va uning tarkibiy qismlari. Davlatning tashqi savdo siyosati. Eksport siyosati	2
	JAMI:	**60**

	Asosiy adabiyotlar
1.	Mirzaev Q.J., Mustafoyev G'.S., Janzakov B.K. Xizmatlar sohasi iqtisodiyoti. O'quv qo'lanma. – T.: Step-sel mchj, 2023-yil 446-bet.
2.	Peter Drahos., Regulatory theory: foundations and applications, Australian National University Press, 2017. – 820 p.
3.	Кушлин В.И. Государственное регулирование рыночной экономики. Под ред. В.И.Кушлина. - М: Экономика, 2016. – 495 с
4.	Abulqosimov H. P. Iqtisodiyotni davqlat tomonidan tartibga solish -T. : Noshirlik yog'dusi, 2018. - 519 bet
5.	Abulqosimov H.P., Abulqosimov M.H., Topildiyev S.R. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish. Darslik.- T.: "Iqtisodiyot nashriyoti ", 2019. – 425 bet
	Qo'shimcha adabiyotlar
1.	B.X.Azizkulov, B.K.Janzakov. Iqtisodiy siyosatga kirish O'quv qo'llanma SAMISI, 2022.-204 b.
2.	Economics (Irwin Economics) Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M., Flynn.

	-21th Edition. 2018.
3.	Roger A.Arnold. Economics 13th edition, Kindle Edition, 2018. ISBN-13: 978-1337617383.
4.	Лякин А.Н., Экономическая политика. Учебник и практикум. Россия: Юрайт, 2019, 432 стр.
5.	Abulkasimov H., Topildiyev S. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish. -T.: "Iqtisod-moliya", 2021.
6	Хажиев Б.Д., Мамелжанов К.К., Экономическая теория. Учебник.- Т.: "IQTISODIYOT", 2019 – 552 стр.
7	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.-T.: O'zbekiston, 2023.
8	Mirzayev Q.J.,Shavqiyev E.Sh., Jonzakov B.K. Innovatsion iqtisodiyot. O'quv qo'llanma. –T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi", 2020-yil 298-bet.
6.	**Internet saytlari** 1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali. 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi:
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	**Mustafoyev G'olib Sultonmurodovich** – "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti PhD.
E – mail:	gmustafoyev@gmail.com
Tashkilot:	SamISI "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi
Taqrizchilar:	**S.A.Isxakova** – "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti PhD. (ichki) **Sh.Xalimov** – "Everest Super Star" OK rahbari (tashqi).

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

S-18-02/1

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i	I. Shodmonov
Fakultet dekani	Sh. Islomov
Kafedra mudiri	Q. Mirzayev
Tuzuvchi	G'. Mustafoyev